

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2021. до 2025. године

*** ОПШТИНА АЛЕКСАНДРОВАЦ ***

УВОД

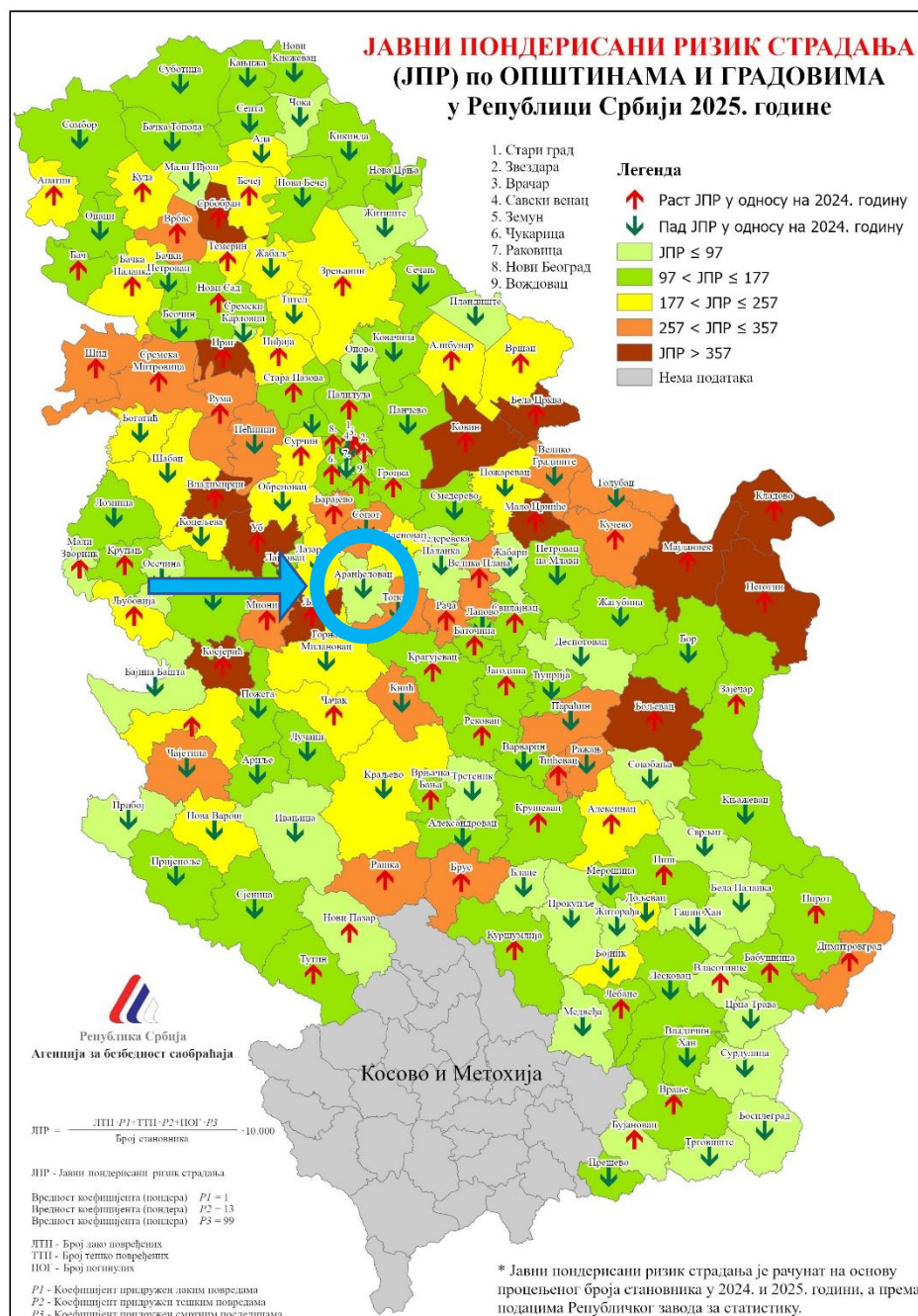
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2021. до 2025. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2025. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Александровац. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2021-2025. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Александровац. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Александровац.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

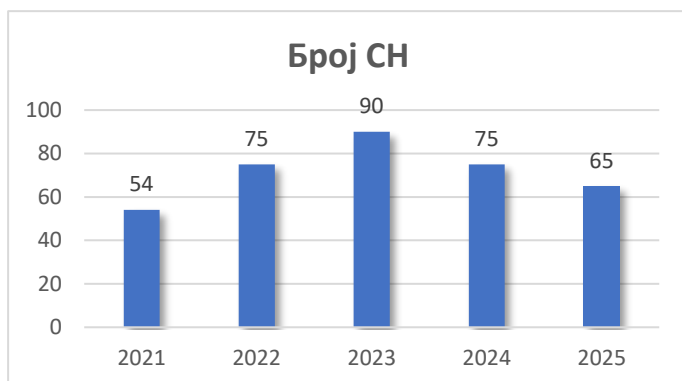
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација **„НАЦИОНАЛНА ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ“**, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2025. ГОДИНЕ

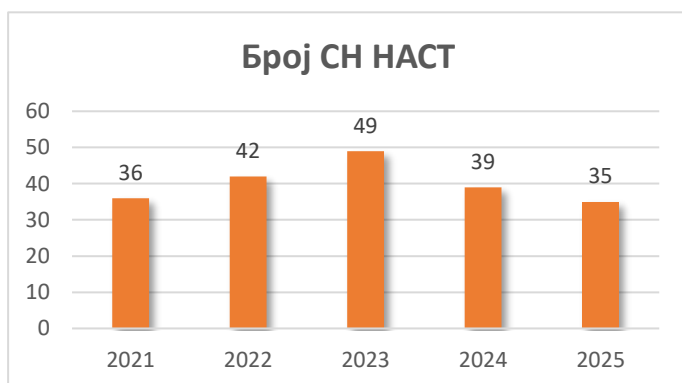

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2025. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2025. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Александровац припада класи **ниске вредности ризика**, при чему је у 2025. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2024. годину. Ова локална самоуправа је на **87. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2025. годину.

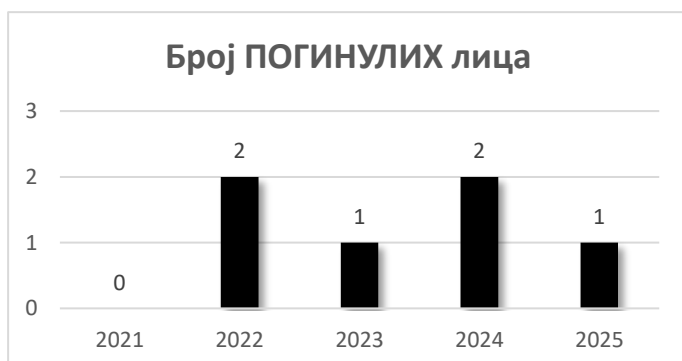
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2021-2025. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је 359.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је 201.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је 6.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је 277.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2021-2025. ГОДИНА)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

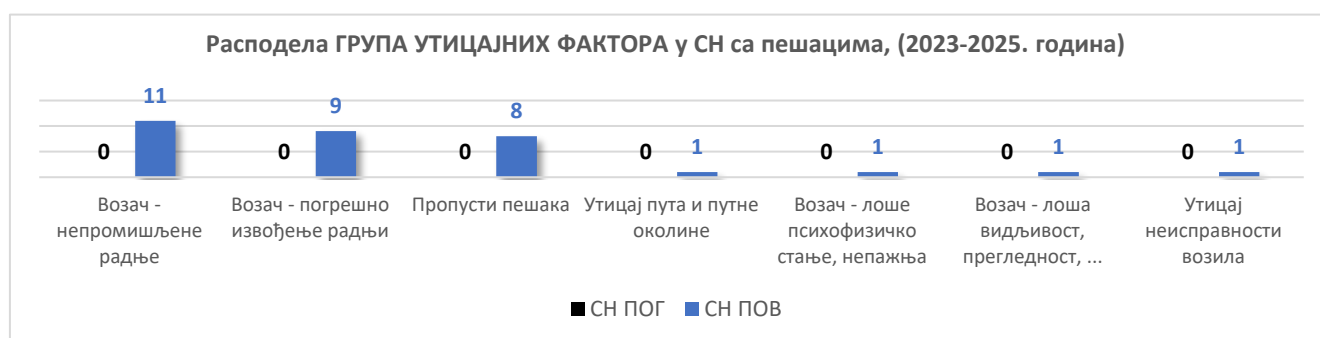
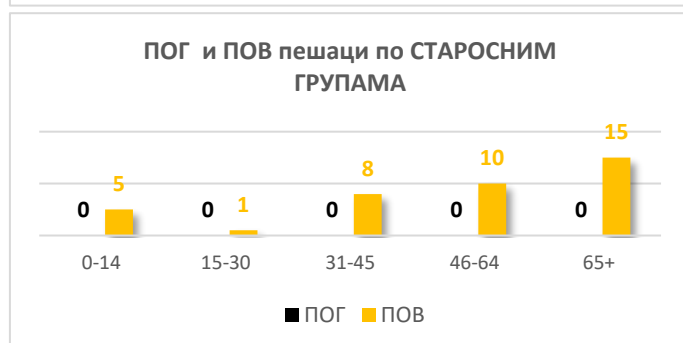

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 15-30 година**.

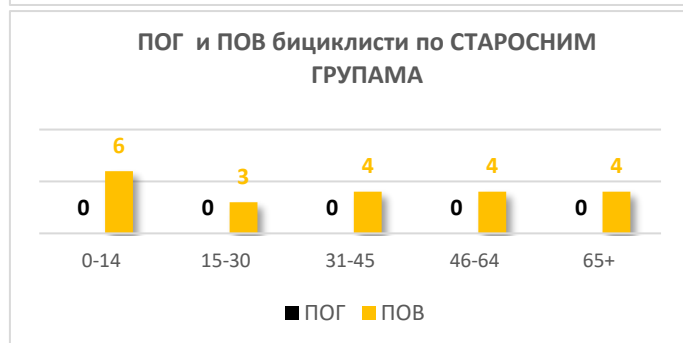
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2021-2025. ГОДИНА)

- Није било погинулих пешака у СН (у Србији пешаци чине 24% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 39, што чини 14% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **октобру**.
- У периоду од 2023. до 2025. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је **Возач - непромишљене радње**.

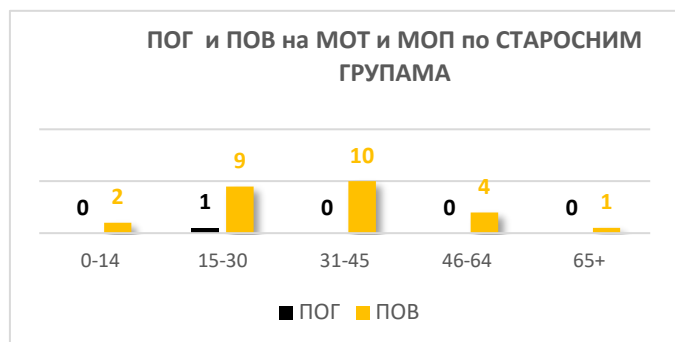
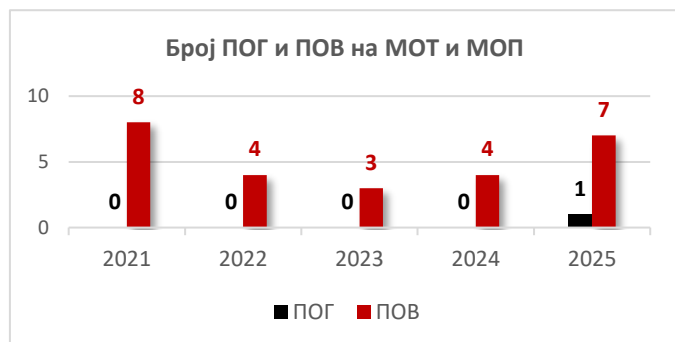
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2021-2025. ГОДИНА)

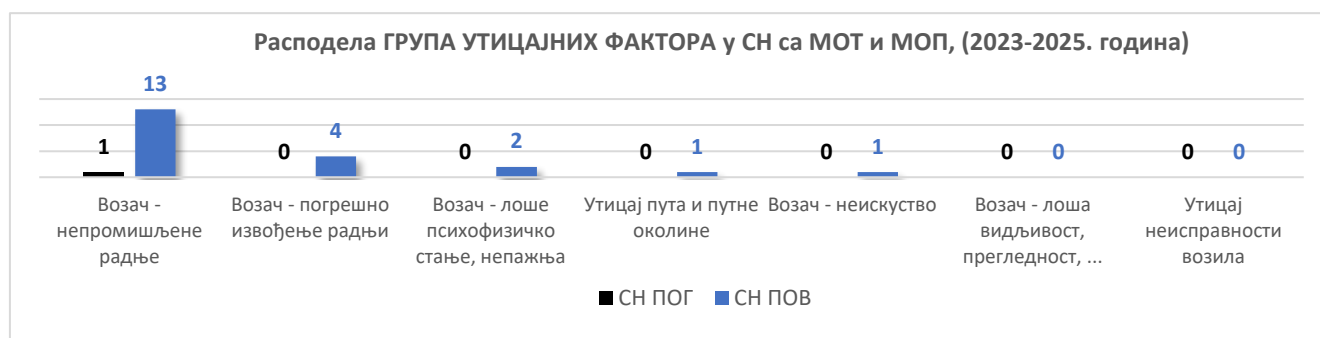
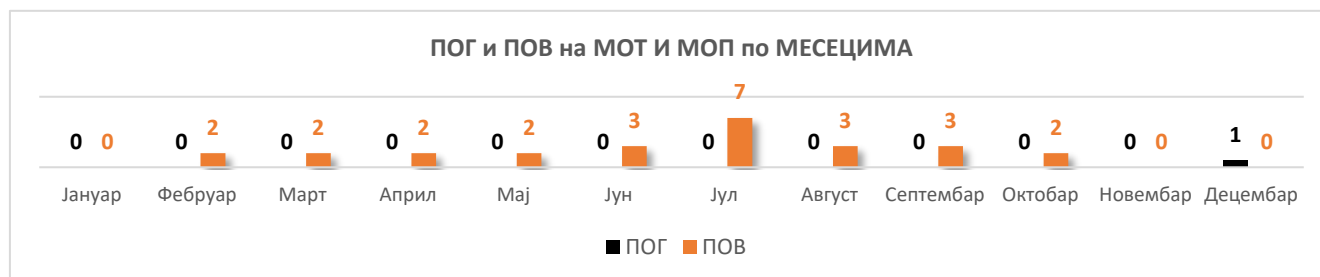
- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 8% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 21, што чини 8% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости **0-14 година**.
- Бициклисти највише страдају у **априлу и августу**.
- У периоду од 2023. до 2025. године у СН са учешћем **бициклиста** најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2023. до 2025. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је **Возач - непромишљене радње**.

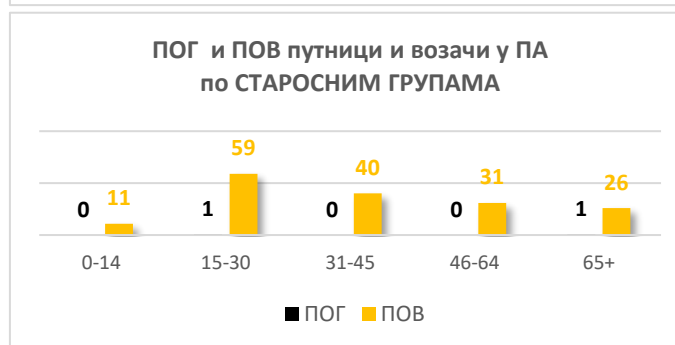
6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2021-2025. година)

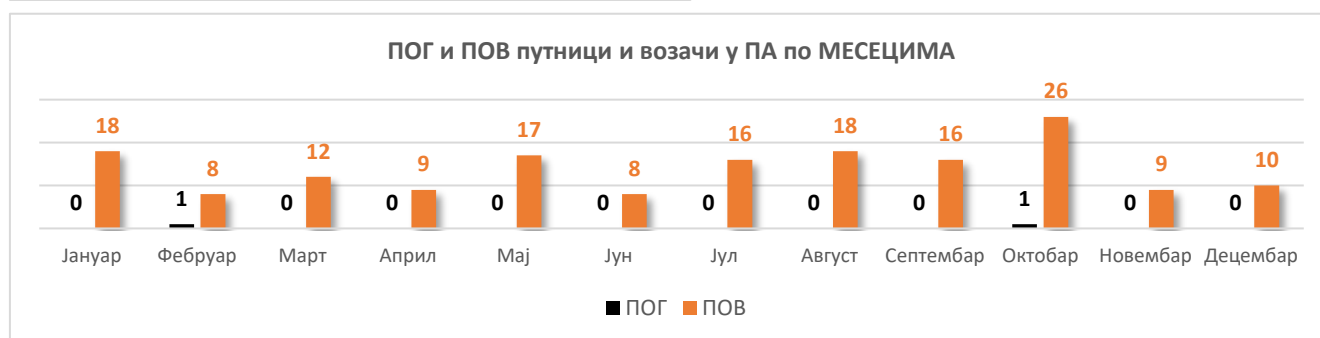
- Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини 17% погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 11% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 26, што чини 9% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 и 31-45 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јулу.
- У периоду од 2023. до 2025. године у СН са МОТ и МОП најчешће је одабрана група типова СН са једним возилом.
- У периоду од 2023. до 2025. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је Водач - непромишљене радње.

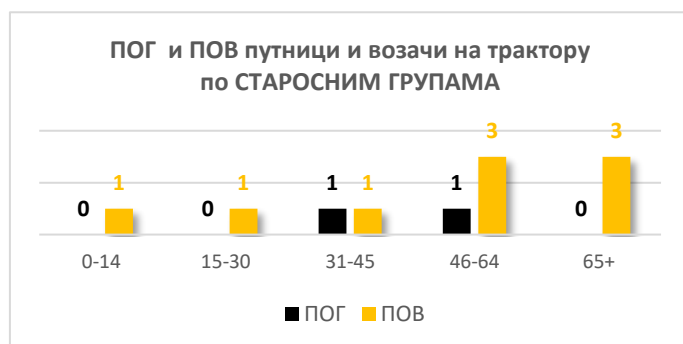
7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2021-2025. година)

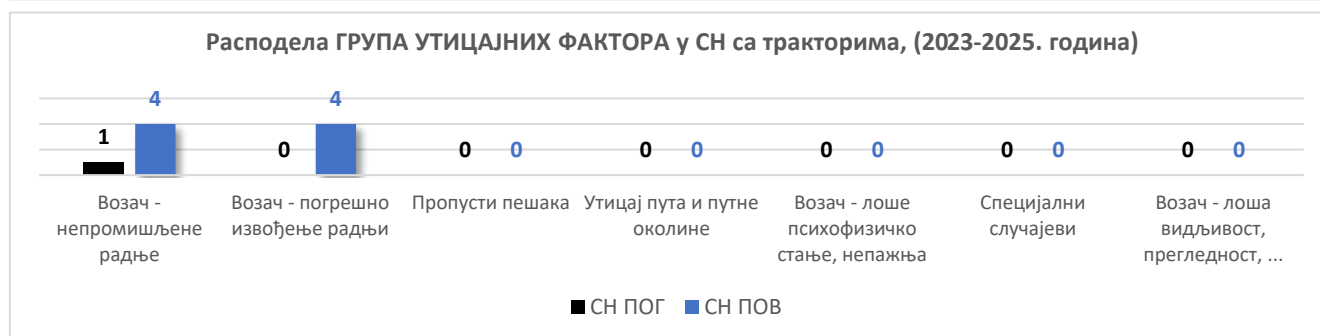
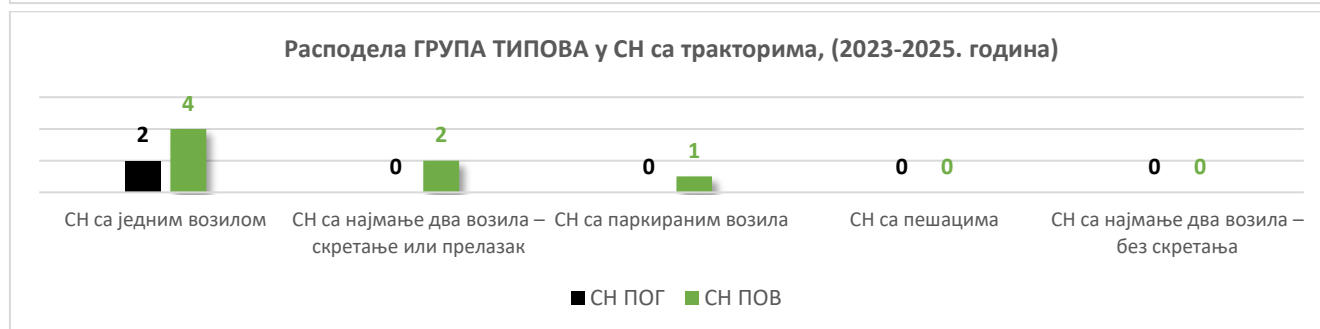
- Погинула су два лица у ПА, што чини **33%** погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 47% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је **167**, што чини **60%** повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 62% повређених).
- Највише настрадалих **возача и путника у ПА** је међу лицима старости **15-30 година**.
- **Лица у ПА** највише страдају у **октобру**.
- У периоду од 2023. до 2025. године у СН са ПА најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2023. до 2025. године најчешћа група **утицајних фактора** у СН са учешћем ПА је **Возач - непромишљене радње**.

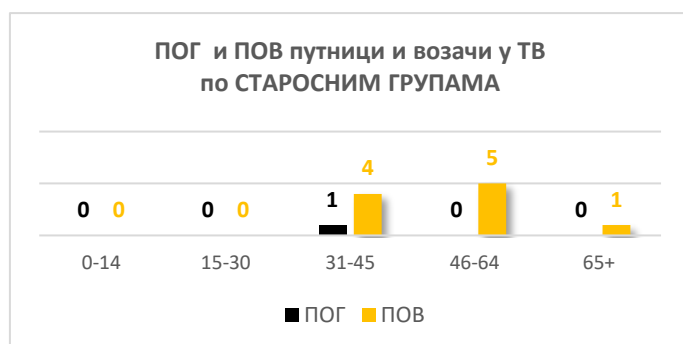
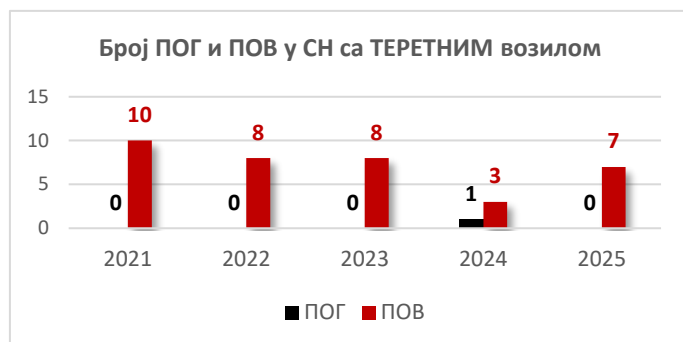
8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2021-2025. година)

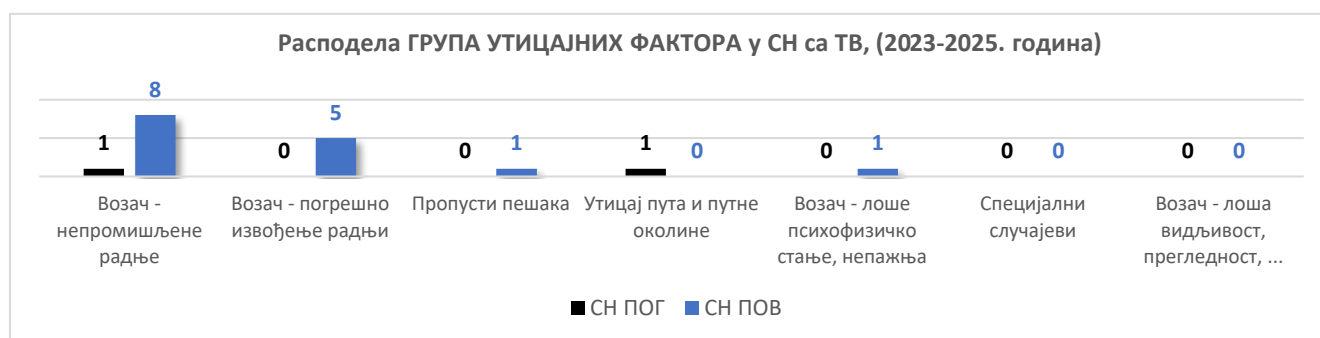
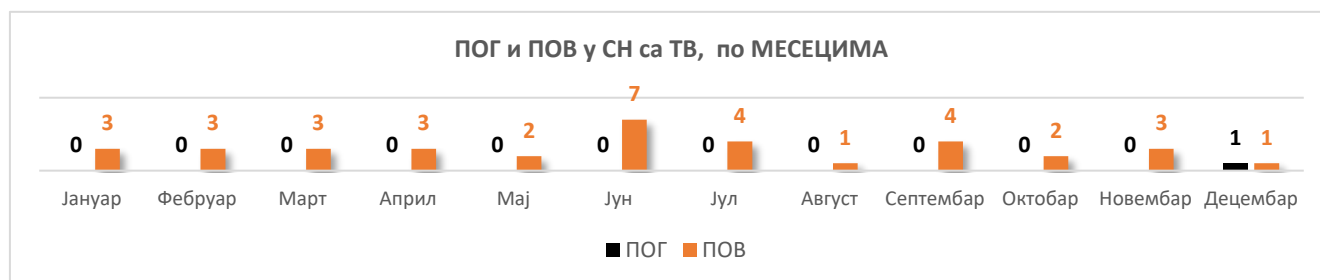
- Погинула су два лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини **33% погинулих лица у СН** (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине **5% повређених лица у СН** (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих лица на тракторима је међу лицима старости **46-64 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **октобру**.
- У периоду од 2023. до 2025. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2023. до 2025. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2021-2025. година)

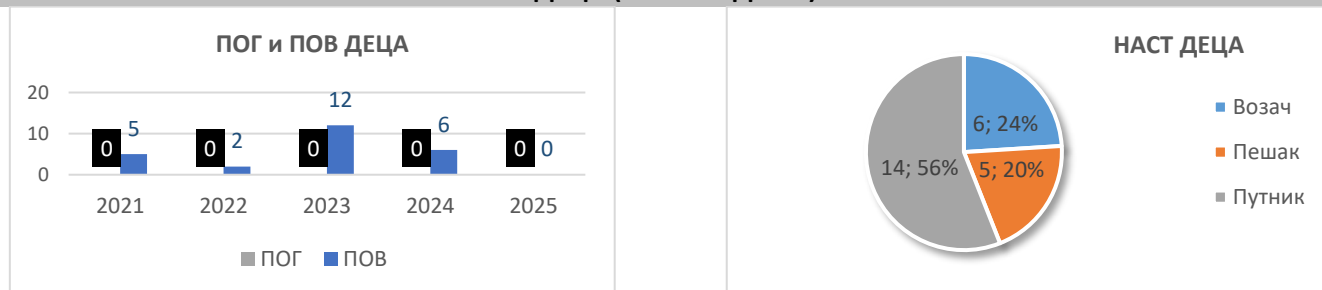

- Погинуло је једно лице у СН са учешћем теретних возила, што чини 17% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 22% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 13% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 15% повређених).
- Највише настрадалих лица у теретном возилу је међу лицима старости 31-45 и 46-64 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у јуну.
- У периоду од 2023. до 2025. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана група типова СН са једним возилом.
- У периоду од 2023. до 2025. године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је Водач - непромишљене радње.

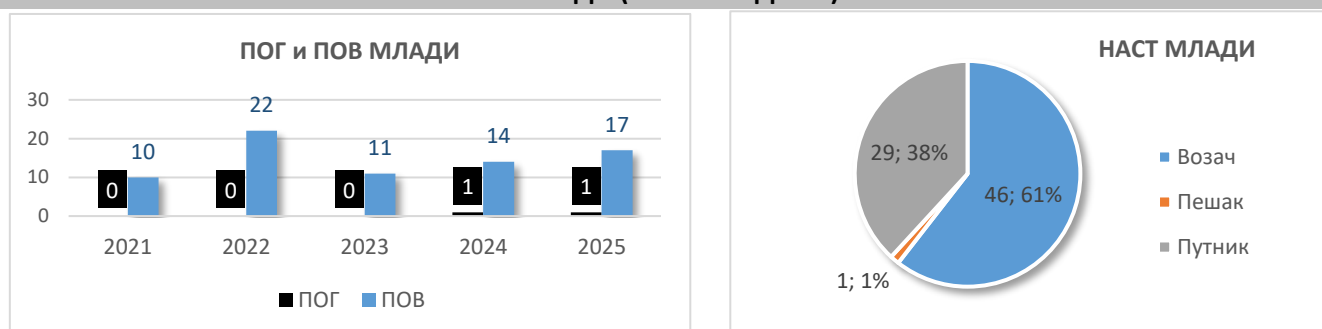
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2021-2025. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

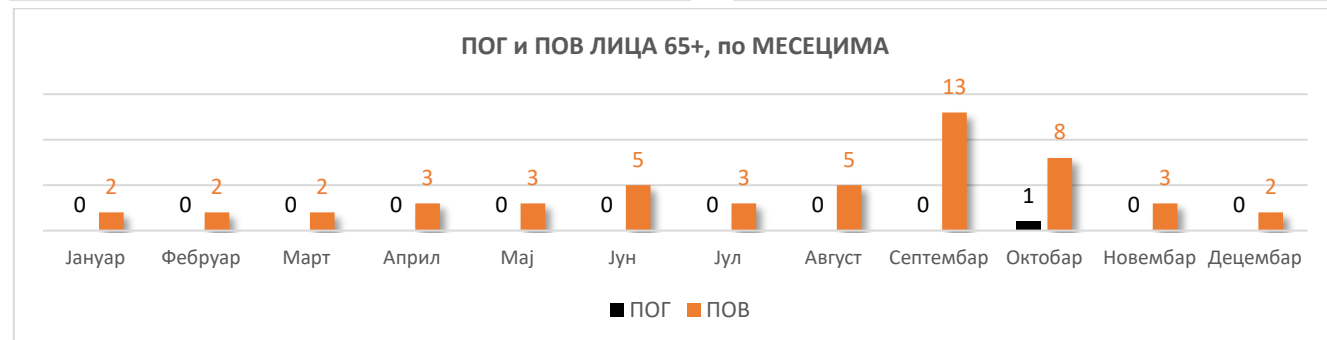
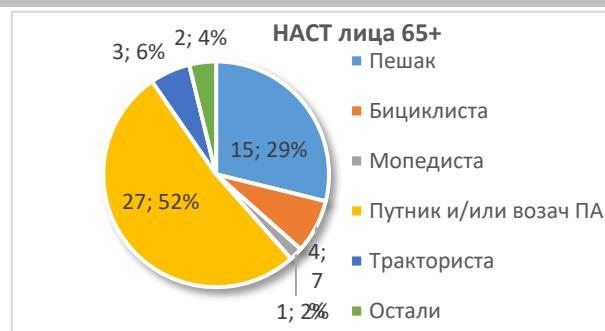
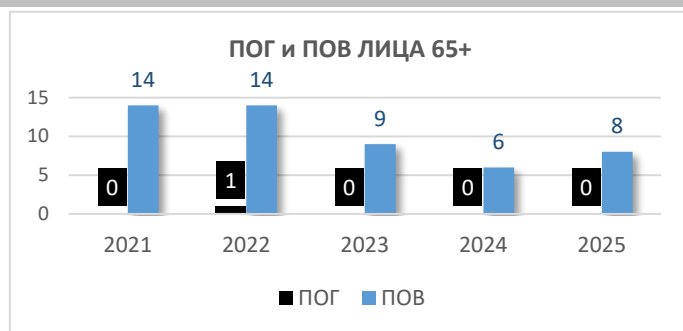
- Број **повређене деце** у посматраном периоду је **25**, док **није било погинуле деце**.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **56%**, деца пешаци **20%**, а деца возачи **24%**.
- Деца највише страдају у **марту**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно су **погинула два млада лица**, односно **33%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 21% погинулих лица), док је **74 младих лица повређено**, што чини **27%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача** (61%).
- Млади највише страдају у **мају**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- **Погинуло је једно лице старије од 65 година**, што чини **17%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 31% погинулих лица), док је **51 старије лице повређено**, што чини **18%** од укупно повређених лица (у Србији она чине 13% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (52%).
- Старији највише страдају у **септембру**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2025. ГОДИНУ, за територију општине Александровац

У Табели 1. су приказане вредности **најважнијих индикатора безбедности саобраћаја** у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2025. години на територији општине Александровац. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију **општине Александровац** и Републику Србију (2025)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА	92,5	144	95,4	89,2	157	94,9	90,8	160	95,1
	ТВ	92,0	83	91,8	92,0	64	90,2	92,0	68	90,7
	БУС	95,8	61	91,5	100,0	1	91,2	97,8	29	91,2
Сигурносни појас	Возачи ПА	82,7	91	81,6	85,5	101	86,6	84,1	100	85,0
	Сувозачи ПА	83,2	55	78,7	82,2	112	84,3	82,7	89	82,3
	Предње седиште ПА	82,9	81	80,4	84,2	104	85,7	83,5	100	83,9
	Задње седиште ПА	15,7	94	22,6	4,9	146	37,2	11,9	127	32,5
	Возачи ТВ	62,0	78	60,0	64,0	84	66,7	63,0	89	64,9
	Сувозачи ТВ	55,6	72	49,8	54,2	99	57,1	54,9	99	55,2
	Предње седиште ТВ	59,7	82	57,9	60,8	86	64,9	60,3	93	63,1
	Возачи БУС	8,3	129	31,8	0,0	141	38,9	4,3	151	38,1
	Сувозачи БУС	0,0	109	34,2	0,0	114	37,4	0,0	138	37,6
Заштитни системи за децу	Предње седиште БУС	5,9	135	32,4	0,0	141	38,6	3,2	151	38,0
	Дечије седиште	75,0	62	65,6	88,2	26	71,7	81,1	49	69,9
	Сигурносни појас	57,9	62	46,3	83,9	6	49,0	69,6	35	49,3
Укупно – деца		66,7	60	56,0	86,2	6	60,4	75,5	39	59,6
Заштитни системи – сви у ПА		75,3	93	75,2	80,0	94	80,3	77,6	100	78,7
Заштитне кациге	Возачи мопеда	39,4	112	59,6	100,0	1	63,7	67,7	83	61,6
	Путници на мопедима	42,9	105	58,6	100,0	1	62,9	73,3	71	60,8
	Возачи и путници на мопедима	40,0	112	59,4	100,0	1	63,5	68,8	81	61,4
	Возачи мотоцикала	97,1	73	87,4	100,0	1	90,7	0,0	161	89,2
	Путници на мотоциклима	100,0	1	86,4	100,0	1	89,7	100,0	1	87,4
	Возача и путника на мотоциклима	97,6	73	87,2	100,0	1	90,5	31,1	161	88,8
	Мопедиста и мотоциклиста	68,7	100	73,6	100,0	1	77,3	45,2	150	76,3
	Бициклисти	0,0	65	5,4	0,0	73	6,3	0,0	89	5,8
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло	N/A	N/A	80,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	80,3
	% прелазака на ОПП	66,0	116	70,6	N/A	N/A	N/A	66,0	116	70,6
	% исправних прелазака	66,0	120	74,3	N/A	N/A	N/A	66,0	120	74,3
	% исправних прелазака деце	58,0	137	77,1	N/A	N/A	N/A	58,0	137	77,1
	% прелазака без ометања	92,6	126	94,8	N/A	N/A	N/A	92,6	126	94,8

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

ЛС – локална самоуправа

ПА – путнички аутомобил

БУС – аутобус

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

СРБ – Република Србија

ТВ – теретна возила

ОПП – обележени пешачки прелаз

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Мобилни телефон – ПА.** У односу на национални просек, употреба мобилног телефона код возача путничких аутомобила у ЛС значајно је нижа. Најлошија ситуација је у зони „Укупно“, где је остварен ранг 160, док су проблеми присутни и у насељу и ван насеља.
- **Возачи БУС.** У односу на национални просек, употреба сигурносних система код возача аутобуса у ЛС је знатно нижа. Најлошија ситуација је у зони „Укупно“ са рангом 151, уз веома низак ниво и у насељу и ван насеља.
- **Предње седиште БУС.** У поређењу са Србијом, употреба сигурносних система на предњем седишту у аутобусима је осетно нижа у ЛС. Најлошија вредност забележена је у зони „Укупно“ са рангом 151, уз слабе резултате и у насељу и ван насеља.
- **% исправних прелазака деце.** У односу на национални просек, проценат исправних прелазака деце у ЛС је значајно нижи. Најлошији резултат остварен је у зони „Насеље“, што се одражава на укупан ранг 137.
- **% прелазака без ометања.** У поређењу са националним просеком, проценат прелазака без ометања у ЛС је нижи. Најлошија ситуација је у зони „Насеље“, што доводи до ранга 126 на нивоу „Укупно“.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Александровац, У ПЕРИОДУ ОД 2021. до 2025. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 359 саобраћајних незгода**, од којих је **201 саобраћајна незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 6 лица**, док је теже и лакше **повређено 277 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Није било погинулих пешака у СН.**
- **Није било погинулих бициклиста у СН.**
- **Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини 17% од укупног броја погинулих лица у СН.**
- **Погинула су два лица у ПА, што чини 33% од укупног броја погинулих лица у СН.**
- **У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, погинула су два лица, што чини 33% од укупног броја погинулих лица.**
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, погинуло је једно лице, што чини 17% од укупног броја погинулих лица.
- У посматраном периоду **повређено је 25 деце**, док **није било погинуле деце** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (56%)**.
- **У саобраћајним незгодама погинуло је двоје младих. Млади чине 33% од укупног броја погинулих лица у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (61%).**
- У саобраћајним незгодама **погинуло је једно лица старије од 65 година**, што чини 17% од укупног броја погинулих лица. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (52%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **октобру**.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Вељко Ђурчић
Бојана Миљковић
Младен Ковач
Ивана Панић
Драгана Нојковић

Контакт подаци

+381 11 3014 409

istrazivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Националне интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <https://bazaabs.abs.gov.rs/smartPortal/saobNezgode>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Националној интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.